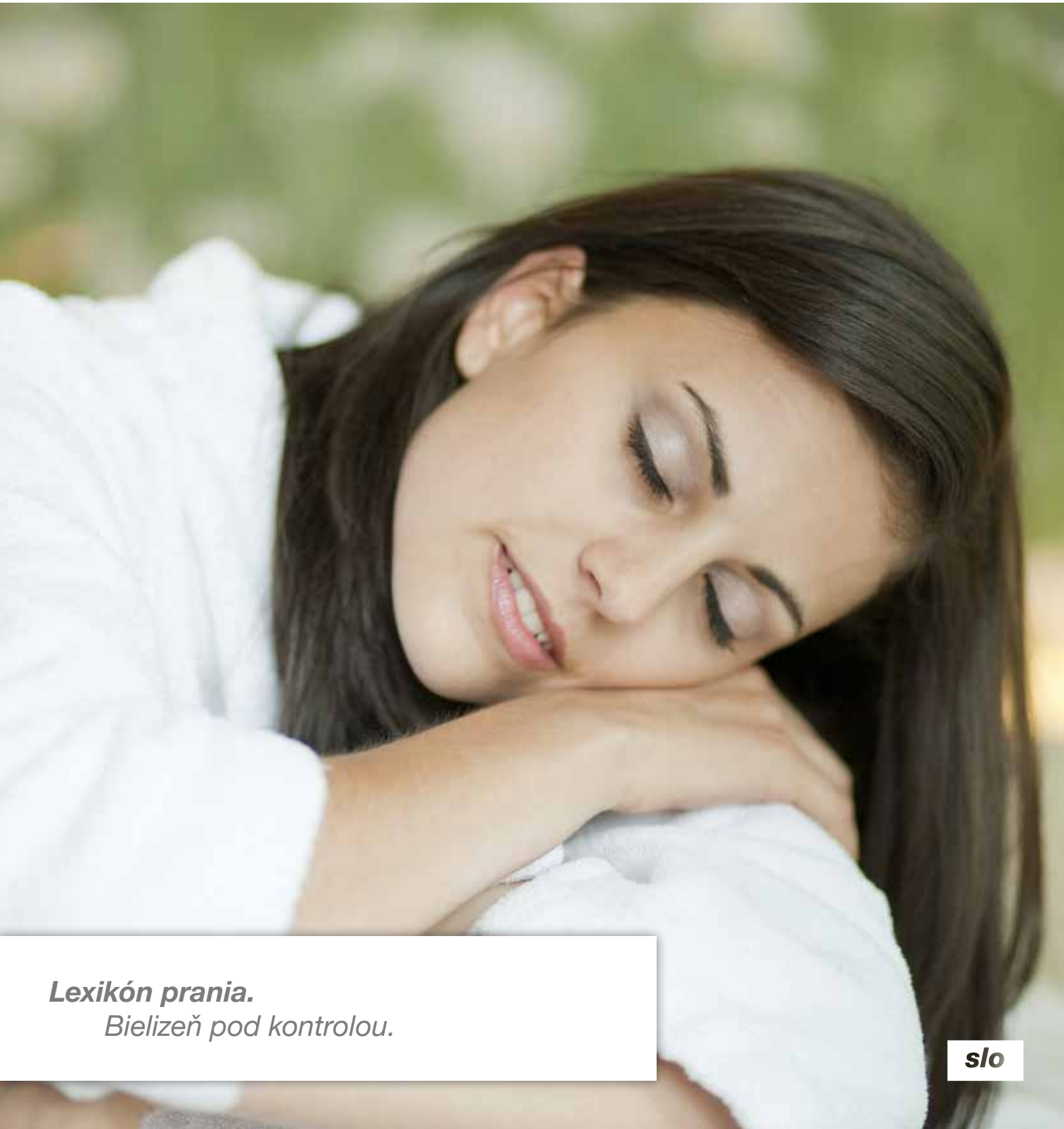

Innovative Hygiene.

Lexikón prania.
Bielizeň pod kontrolou.

slo

PREDSLOV	3
ZACHOVANIE HODNOTY A TIPY NA ÚSPORU	4
green efficiency	5
Trvalá udržateľnosť v spoločnosti <i>HAGLEITNER</i>	
PRACÍ CYKLUS	6
3 kroky k čistej bielizni	
Predpieranie	
Hlavné pranie	
Plákanie	
INFORMÁCIE O PRACÍCH PROSTRIEDKOCH – Prečo existujú rôzne pracie prostriedky?	8
Prací prostriedok so silným účinkom	
Prací prostriedok na farebnú bielizeň	
Prací prostriedok s jemným účinkom/prací prostriedok na vlnu	
Špeciálny prací prostriedok	
INFORMÁCIE O PRACÍCH PROSTRIEDKOCH – Zložky a ich úlohy	10
Tenzidy, aktívne detergenty	
Pracie alkálie	
Enzýmy	
Zmäkčovače vody	
Bielidlá	
Optické rozjasňovače	
Pomocné látky	
KOLOBEH PRANIA BIELIZNE	12
Na čo treba dbať?	
Správne triedenie	
Správne ošetrovanie/správna príprava	
Správne naplnenie práčky	
Správne dávkovanie	
Správne pranie	
Údržba	
ŠKVRNY – tipy a triky	16
Všeobecné informácie	
Na čo treba dbať pri odstraňovaní škvŕn?	
Aké druhy škvŕn existujú a ako treba postupovať?	
Známe/viditeľné škvŕny	
Správny postup pri škvŕnách neznámeho pôvodu/zmiešaných škvŕnách	
Prehľad najčastejších škvŕn	
SYMBOLY OZNAČUJÚCE SPÔSOB STAROSTLIVOSTI O TEXTÍLIE	22
Značky akosti a symboly týkajúce sa vlákien	

HAGLEITNER –

Váš kompetentný partner pre všetky otázky týkajúce sa prania.

Ako špecialista na hygienickú bielizeň ponúka spoločnosť **HAGLEITNER** optimálne riešenie pre každého zákazníka – bez ohľadu na to, či ide o malý penzión, domov dôchodcov, ústav sociálnej starostlivosti alebo veľký hotel. Vďaka špeciálne vyškoleným hygienickým poradcóm a technikom, expertom na bielizeň a dokonale vyváženým chemickým zložkám nemá špina žiadnu šancu.

Spoločnosť **HAGLEITNER** vyvíja všetky chemicko-technické výrobky na hygienu bielizne sama. Pri manuálnom i automatickom dávkovaní pritom kladieme dôraz na starostlivosť o textílie a čistotu, ako aj optimálny pomer nákladov a účinnosti.

So systémom havon **MANUAL** – profesionálnou koncepciou prania od spoločnosti **HAGLEITNER** pre malé a stredné prevádzky – získate know-how, vďaka ktorému zvládnete každú výzvu pri praní. Systém zahŕňa vysokoúčinné pracie prášky, tekuté výrobky a špeciálne

doplnkové komponenty a odstráni aj tie najhoršie škvryny.

havon **PROFESSIONAL** je názov profesionálneho systému dávkovania tekutých prípravkov pre väčšie prevádzky. Obsahuje osem stavebných komponentov v podobe pracích prostriedkov, ktoré možno podľa potreby kombinovať. Automatické dávkovacie zariadenie má veľkú výhodu v tom, že v závislosti od druhu textílií a znečistenia sa jednotlivé komponenty optimálne skombinujú. TOMU sa hovorí riešenie šité na mieru!

Na nasledujúcich stránkach vám priblížime naše dlhoročné skúsenosti a poznatky. V prípade, že niektorá z vašich otázok zostane nezodpovedaná, náš poradca pre hygienu alebo servisný technik je vám k dispozícii a rád vám pomôže a poradí. Radi vás presvedčíme o svojej kvalite.

Hans Georg Hagleitner
Riaditeľ

ZACHOVANIE HODNOTY

a tipy na úsporu.

Správna voľba programu je pre úspešný výsledok prania rozhodujúca!

Všetky pracie prostriedky spoločnosti Hagleitner vyvíjame vo vlastnom internom laboratóriu a priebežne ich testujeme. Okrem optimálneho pomeru nákladov a účinnosti pritom kladieme najväčší dôraz na to, aby sa bielizeň prala čo najšetrnejšie. A to sa ráta. Náklady na novú bielizeň sú totiž trikrát vyššie ako náklady na pracie prostriedky. Čím dlhšie teda zostane bielizeň žiarivo čistá, tým dlhšie možno odkladať investície na nákup novej.

Pre dlhú životnosť je rozhodujúce aj správne dávkovanie pracieho prostriedku, správne naplnenie práčky a dobrá kvalita práčky.

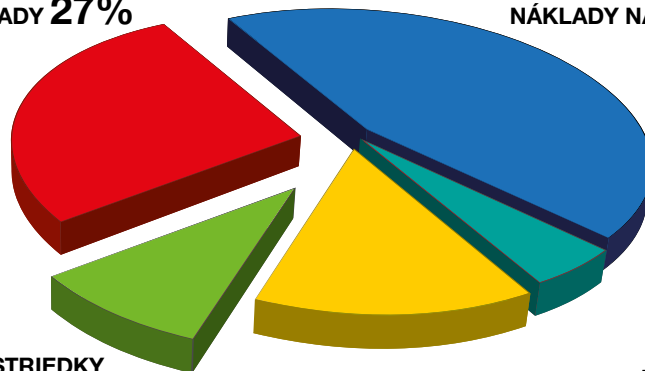
V prípade mierne znečistenej bielizne (jednodenná postelňa bielizeň, čistá stolová bielizeň atď.) sa všetky povrchové nečistoty z tkaniny účinne odstránia už pri 40 °C, čo šetrí vlákna bielizne.

Ak sa však silne znečistená bielizeň operie s programom na mierne znečistenie, často sa nepodarí dostatočne odstrániť škvrnny, práve naopak: Zaperú sa, v dôsledku čoho sa už nedajú odstrániť – alebo si to vyžiada veľa chemikálií a času.

Na dezinfekciu bielizne ponúkame chemotermitické roztoky účinné už pri teplote 60 °C.

OBSTARÁVACIE NÁKLADY **27%**

NÁKLADY NA PERSONÁL **45%**

Náklady na novú bielizeň sú trikrát vyššie ako náklady na pracie prostriedky.

NÁKLADY NA PRACIE PROSTRIEDKY **9%**

NÁKLADY NA ENERGIE **14%**

green efficiency

Trvalá udržateľnosť v spoločnosti **HAGLEITNER**.

Trvalá udržateľnosť je dnes globálnou výzvou. V spoločnosti **HAGLEITNER** sme si tejto zodpovednosti vedomí.

V rámci koncepcie green efficiency sa vedome vyhýbame surovinám, ktoré škodia zdraviu a životnému prostrediu. Všetky naše výrobky havon **PROFESSIONAL** preto neobsahujú zložky NTA, EDTA ani fosfáty. Zjednotenie efektívneho prania a ekologickej zodpovednosti – v tom spočíva inovatív-

vnosť koncepcie green efficiency – pre čistú bielizeň a čisté životné prostredie.

Je predsa dobré vedieť, že mäkučký, čistý župan, ktorý ponúkate svojim hosťom, neprišiel do kontaktu s látkami, ktoré by mohli mať karcinogénny účinok.

V rámci koncepcie green efficiency sa vedome vyhýbame zložkám, ktoré škodia zdraviu a životnému prostrediu.

VEDELI STE, že novú bielizeň – najmä froté – treba pred prvým použitím opráť? Bielizeň tak získa definitívnu formu a v prípade froté sa zafixujú slučky. Bielizeň pred prvým použitím jednoducho preperte pri 40 °C s použitím programu na nenáročných textilie. Dbajte pritom zvlášť na správne naplnenie: Bubon by mal byť pri prvom praní bielizne naplnený maximálne do polovice.

PRACÍ CYKLUS

3 kroky k čistej bielizni.

Predpieranie.

Nečistoty citlivé na teplotu sa čiastočne uvoľnia. Hrubé nečistoty sa odstránia.

Predpieranie sa odporúča pri veľmi silne znečistenej bielizni. Slúži na aspoň čiastočné uvoľnenie hrubých nečistôt citlivých na teplotu, ktoré sa potom pri hlavnom praní dajú ľahšie odstrániť.

Bielizeň znečistenú krvou alebo fekáliami treba vždy predpieť. V opačnom prípade by sa tieto škvrny mohli zaperať.

Najmä v prípade bielizne, ktorá je znečistená krvou a/alebo fekáliami, je predpieranie dôležité. Ak by sa tento druh nečistôt pral priamo v hlavnom praní pri teplote 60 °C alebo viac, vysoká teplota by spôsobila chemickú zmenu škvŕn. Škvŕny sa pritom zaperú do tkaniny, a potom sa už vôbec nedajú odstrániť.

Predpieranie sa môže vykonávať buď len s vodou – pritom sa bielizeň prepláchnie a odstráni sa hrubé častice nečistôt – alebo s bežným pracím prostriedkom. Vtedy účinkujú najmä enzýmy citlivé na teplotu, ktoré uvoľnia bielkovinové nečistoty.

V prípade mierne znečistenej bielizne nie je predpieranie nutné.

Hlavné pranie.

Riadny prací proces prebieha počas hlavného prania. Vďaka dokonalkej kombinácii teploty, chemických prípravkov, mechaniky práčky a času môžu všetky zložky pracieho prípravku optimálne účinkovať.

Pri hlavnom praní je k dispozícii menej vody ako pri predpieraní. Bubon práčky preto treba správne naplniť, aby sa všetka bielizeň dostatočne prevlhčila.

Správne naplnenie práčky predstavuje dôležitý základ pre úspešný výsledok prania.

Plákanie.

Plákanie zvyčajne prebieha v troch fázach a slúži najmä na to, aby sa bielizeň po praní prepláchlala a aby sa z bielizne odstránil prací prostriedok a zvyšky nečistôt. Po každej fáze plákania sa bielizeň vyžmýka, aby sa z nej vytlačila voda a nečistoty.

Pre efektívne žmýkanie je, rovnako ako pri hlavnom praní, dôležité správne naplnenie bubna. Preplnenie práčky máva za následok usadenie zvyškov nečistôt a pracieho prostriedku, čo môže viesť k stvrdnutej, sivej a špinavej bielizni a nezriedka i k podráždeniu pokožky.

Tretia a posledná fáza plákania sa používa aj na aplikáciu bielizňovej „kozmetiky“, napríklad aviváže alebo neutralizačného prostriedku. Oba doplnkové produkty zostávajú na vláknach a ich účelom je, aby bola bielizeň príjemná na dotyk, mäkká a voňavá.

Pri plákaní sa odstraňuje zvyšky pracieho prostriedku a nečistôt.

Prečo existujú rôzne pracie prostriedky?

Spoločnosť HAGLEITNER zaisťuje kvalitu pracích prostriedkov prostredníctvom vlastného výskumu a výroby.

Pracie prostriedky sú chemické prípravky, ktoré sa používajú na zlepšenie pracích vlastností vody. Ich hlavnou úlohou je odstrániť nečistoty a škvrny.

Musia však pritom byť

- šetrné k bielizni i k práčke,
- použiteľné za rôznych podmienok (rôzne práčky, teplota, tvrdosť vody atď.) a tiež
- čo najšetrnejšie k životnému prostrediu.

Prací prostriedkov so silným účinkom.

Pracie prostriedky so silným účinkom sa používajú prevažne na bielu bielizeň. Obsiahnuté bielidlá a optické rozjasňovače pri farebnej bielizni vedú k zmene farieb a k vzniku vyblednutých miest.

Univerzálne pracie prostriedky alebo pracie prostriedky so silným účinkom sú vhodné na všetky druhy vlákien okrem vlny a hodvábu. Môžu sa používať pri teplote vody 20-95 °C a pre vysoký podiel bielidiel a optických rozjasňovačov

sa používajú prevažne na bielu bielizeň. Dlhodobé používanie pracích prostriedkov so silným účinkom na farebnú bielizeň vedie k zmene farieb a k vzniku vyblednutých miest.

Prací prostriedok na farebnú bielizeň.

Pracie prostriedky na farebnú bielizeň sú vhodné na všetky druhy vlákien okrem vlny a hodvábu. Môžu sa používať pri všetkých teplotách. Väčšina pracích prostriedkov na farebnú bielizeň obsahuje len malý podiel bielidiel a žiadne optické rozjasňovače. Na zachovanie sily a lesku farieb obsahuje väčšina pracích prostriedkov na farebnú bielizeň špeciálne prísady – látky ošetrojúce farby a inhibítory prenosu farieb.

Vďaka tomu zostane farebná bielizeň dlho pekná. V prípade bielej bielizne zasa dlhodobé používanie pracieho prostriedku na farebnú bielizeň v dôsledku neprítomnosti bielidiel a optických rozjasňovačov vedie k zosiveniu.

Prací prostriedok na farebnú bielizeň obsahuje látky ošetrojúce farby a špeciálne účinné látky, ktoré zabraňujú prenosu farieb.

Prací prostriedok s jemným účinkom/prací prostriedok na vlnu.

Špeciálne na vlnu a hodváb existujú pracie prostriedky bez enzýmov, takzvané pracie prostriedky s jemným účinkom alebo pracie prostriedky na vlnu. Úlohou enzýmov obsiahnutých v bežných pracích prostriedkoch so silným účinkom a prostriedkoch na farebnú bielizeň je štiepiť bielkoviny – a keďže zvieracie vlákna ako vlna a hodváb sa skladajú z bielkovín (proteínov), enzýmy by mohli poškodiť aj samotné vlákna.

Pracie prostriedky na vlnu sa používajú do teploty 40 °C a obsahujú špeciálne ošetrojúce látky. Okrem toho obsahujú veľmi vysoký podiel penivých zložiek, ktoré pri praní vytvárajú ochranný vankúš proti silnej mechanickej záťaži. V dôsledku veľmi jemného zloženia bez bielidiel sa prací prostriedok na vlnu neodporúča na iné typy textílií.

Jemné zloženie chráni citlivé vlákna vlny a hodvábu.

Špeciálny prací prostriedok.

Okrem vyššie uvedených štandardných pracích prostriedkov ešte existuje celý rad špeciálnych pracích prostriedkov na najrôznejšie účely použitia: pracie prostriedky na záclony, perie či funkčné oblečenie, dezinfekčné pracie prostriedky atď.

Ich názov väčšinou definuje ich účel a ich funkcia je prispôbená tejto špeciálnej oblasti použitia. Tieto špeciálne pracie prostriedky sú často k dispozícii len v špecializovaných predajniach.

INFORMÁCIE O PRACÍCH PROSTRIEDKOV

Zložky a ich úlohy.

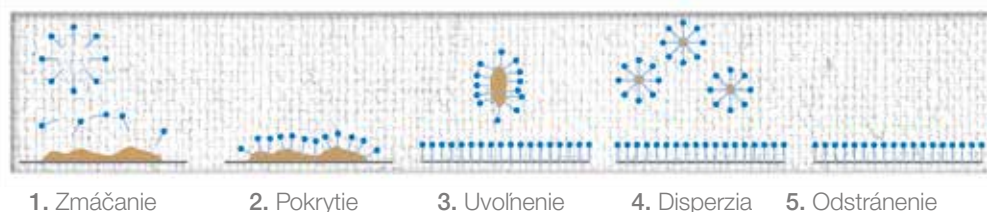
Pre splnenie svojho účelu prací prostriedkov zvyčajne obsahuje väčší či menší podiel týchto zložiek:

Tenzidy, aktívne detergenty.

Tenzidy (aktívne detergenty) tvoria hlavnú zložku pracích prostriedkov. Hlavná úloha tenzidov je zníženie povrchového napätia vody. Vďaka tomu sa môžu bie-

ližeň a nečistoty zvlášť dobre zmáčať, čo pomáha pri odstraňovaní škvŕn.

Tenzidy sa „zavrtávajú“ do nečistôt a oddelia ich od tkaniny. Tenzidy sa vymyjú spolu s nečistotami.

1. Zmäčanie

2. Pokrytie

3. Uvoľnenie

4. Disperzia

5. Odstránenie

VEDELI STE, že mydlo je najstarší známy tenzid? V moderných pracích prostriedkoch sa však mydlo už takmer vôbec nepoužíva. Dôvodom je skutočnosť, že pri kontakte mydla s vápnikom dochádza k tvorbe vápenného mydla. Na rozdiel od mydla nemá vápenné mydlo žiadny čistiaci účinok. Práve naopak – vápenné mydlo spôsobuje zosivenie a vznik zvyškov nerozpustných vo vode.

Pracie alkálie.

Pracie alkálie premieňajú vodu na lúh. Vďaka tomu sa vlákna lepšie zmáčajú.

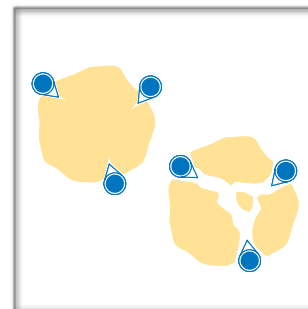
Pracie alkálie (zásaditosť) sú zložky pracích prostriedkov, ktoré spôsobujú, že hodnota pH počas prania stúpne z neutrálnej (pH = 7) na zásaditú (= 8-12). Vlákna bielizne môžu vďaka tomu dobre napučať, aby sa mohli dobre zmáčať.

Okrem toho sa rozptýlia nečistoty (udržia sa v suspenzii) a dôjde k zmydelneniu mastných nečistôt.

Enzýmy.

Enzýmy v pracích prostriedkoch odstraňujú nečistoty (najmä bielkoviny, škroby) tak, že ich štiepia. Pritom sú však účinné len do maximálnej teploty 60 °C. To znamená, že enzýmy sa

využívajú hlavne pri predpieraní. Na rozdiel od všetkých iných zložiek možno enzýmy použiť vždy znova, a preto stačia malé množstvá.

Enzýmy štiepia nečistoty (najmä bielkoviny a škroby)

Zmäkčovače vody.

Zmäkčovače vody zabraňujú usádzaniu sa vodného kameňa na textíliách a dieľoch práčky. Keďže vodný kameň môže na práčke a bielizni napáchať veľké škody, treba nutne dodržiavať správne dávkovanie pracieho prípravku a zmäkčovača vody. Už tenká, 0,4mm vrstva vodného kameňa môže mať za následok až o 25% vyššiu spotrebu energie! V prípade veľmi tvrdej vody je možné dodatočne k praciemu prostriedku použiť aj samostatný zmäkčovač vody.

Druhou vlastnosťou zmäkčovača vody je rozptyľovanie častíc nečistôt. To znamená, že už oddelené častičky nečistôt zostanú v suspenzii, aby sa opätovne nezachytili na bielizni.

Bielidlá.

Bielidlá účinkujú proti farebným pigmentovým nečistotám a bielja ich – ako napovedá už samotný názov. Pritom sa rozlišuje najmä medzi chlórovým a oxidačným bielidlom, pričom oxidačné bielidlo predstavuje šetrnejšiu formu bielenia. Pracie prostriedky na farebnú bielizeň pritom spravidla obsahujú

menší podiel bielidiel ako pracie prostriedky so silným účinkom, aby nedošlo k zmene pôvodnej farby bielizne. Bielidlá účinkujú od 60 °C, pomocou takzvaných aktivátorov bielidiel sa však dajú aktivovať už pri 30 až 40 °C.

Bielidlá účinkujú na farebné nečistoty. Pracie prostriedky na farebné textílie obsahujú menej bielidiel, aby boli farby vlákien chránené.

Optické rozjasňovače.

Optické rozjasňovače sa nachádzajú len v pracích prostriedkoch so silným účinkom. Vďaka nim vnímame bielizeň ako zvlášť bielu. Tieto bieliace látky sa usádzajú na tkanine a odrážajú ultrafialové svetelné vlny, ktoré sú pre nás inak

neviditeľné, ako fialovo-modré svetlo. Tento modrý nádech prekryje prípadný sivý alebo žltý nádech bielizne a vďaka nemu bielizeň vyzerá žiarivo biela.

Pomocné látky.

Pojem pomocné látky zahŕňa všetky zložky, ktoré neprispievajú priamo k odstraňovaniu nečistôt, ale plnia iné úlohy. Ide napríklad o aromatické látky, ktoré bielizni dodávajú sviežu vôňu, a ochranné zložky ako inhibítory korózie, činidlá zabraňujúce zosiveniu, inhibítory

prenosu farieb, zložky na ochranu vlákien a zložky chrániace farby. Rôzne typy pracích prostriedkov obsahujú rôzne množstvo týchto látok.

KOLOBEH PRANIA BIELIZNE

Na čo treba dbať?

Na dosiahnutie čo najlepšieho výsledku prania treba dodržiavať viaceré tipy a triky. Len tak sa budete dlho tešiť zo žiarivo čistej bielizne.

ČO JE TO SINNEROV KRUH?

Sinnerov kruh, pomenovaný chemika Dr.Sinmera stanovuje, že súčet jednotlivých zložiek prania, teda použitých chemikálií, teploty, mechaniky a času, musí byť vždy 1. Ak sa teda napríklad zníži teplota prania, chýbajúci podiel sa musí vyrovnať inou zložkou – v tomto prípade predovšetkým chemickou zložkou, pretože v prípade práčky sú čas a mechanika relatívne pevne dané. Našťastie sú pracie prostriedky stále výkonnejšie, a preto dokážu kompenzovať chýbajúci podiel bez toho, aby sa musela zvyšovať ich dávka.

Optimálny výsledok prania si vyžaduje dokonalú súhru pracieho prostriedku (chemikálie), teploty, mechaniky (práčka) a času.

Správne triedenie.

V zásade treba bielizeň roztriediť podľa farby, stupňa znečistenia a symbolov označujúcich spôsob ošetrovania, aby sa na základe toho mohol vybrať správny prací prostriedok a teplota.

- Svetlé a tmavé textilie by sa mali prať vždy oddelene, aby sa zabránilo možnému prenosu farieb.
- Silne znečistená bielizeň by sa mala zásadne prať oddelene od ostatnej bielizne. To zabraňuje prenosu nečistôt počas prania a uľahčuje dávkovanie.

Bielizeň rozdeľte:

- svetlé a tmavé
- stupeň znečistenia
- riaďte sa symbolmi označujúcimi spôsob ošetrovania

Správne ošetrovanie/správna príprava.

- Zapnúť zipsy
- Citlivé textilie prevrátiť – prať naruby!
- Škvrný čo najrýchlejšie ošetriť – pozri tipy na škvrny
- Vyprázdniť vrecká (napríklad vreckovky, perá atď.) a odstrániť cudzie telesá (špáradlá, príbor, servítky pri stolovej bielizni atď.)

Bielizeň pripravte na pranie:

- zapnite zipsy
- perte naruby
- škvrny čo najrýchlejšie ošetríte

VEDELI STE, že ak sa mikrovlákno perie spolu s bavlnou, má silný sklon zachytávať chĺpky, čím sa výrazne znižuje účinnosť prania? Preto vždy dôkladne oddelte mikrovlákna od bavlny, alebo mikrovlákna umiestnite do pracieho vrecka z jemnej sieťoviny.

Správne naplnenie práčky.

Pri plnení práčky dodržiavajte tieto zásady:

- naplniť len do 2/3
- netlačiť dovnútra nasilu

To je najdôležitejší krok k dokonalému výsledku prania. Optimálne naplnenie znamená:

- Plochá bielizeň ako posteľná a stolová bielizeň: Medzi bielizeň a vnútornú stranu bubna by sa mal ľahko zmestiť postavený chrbát dlane.
- Froté bielizeň: Nasaje veľa vody, preto by sa mal bubon naplniť len do 2/3.
- Čím citlivejšia bielizeň, tým menej by mal byť bubon naplnený.

sa zabráni nepríjemným následkom, ako je stvrdnutá, drapľavá bielizeň, zvýšená tvorba hrčiek či dokonca podráždenie pokožky zvyškami pracieho prostriedku.

Správnym naplnením sa dá zabrániť aj poškodeniu bielizne, napríklad bielym oderom, teda bielym šmuhám na džínsoch, potlačí atď.

Správne naplnenie navyše šetrí práčku.

V prípade citlivých textílií funguje prací roztok ako vankúš – bielizeň vďaka tlmiacemu účinku vody pristane mäkko. Vďaka tomu sa šetrí.

Správne naplnenie podporuje aj proces plákania. Zvyšky pracieho prostriedku a nečistoty sa vypláchnu, čím

Plne automatické dávkovacie zariadenie vždy dodávajú optimálne množstvo chemikálií, zvyšujú životnosť práčky, a tak šetrí peniaze.

Dbajte na odporúčania pre dávkovanie

Dbajte na stav naplnenia

Správne dávkovanie.

Pri manuálnom dávkovaní treba presne dodržiavať odporúčané dávkovanie. To je prispôbené rôznym stupňom znečistenia a tvrdosti vody. Nedodržanie odporúčaného dávkovania môže mať ďalekosiahle následky:

- Príliš malá dávka má za následok
- stvrdnutú, sivú a drapľavú bielizeň, pretože zvyšky nečistôt sa riadne neodstránia a na bielizni a práčke sa usádzajú zvyšky vodného kameňa.
- zafixované škvrny, pretože sa zaperú, a potom sa už len veľmi ťažko dajú odstrániť.
- usádzanie mastných nečistôt, ktoré

sa síce čiastočne rozpustili, ale neodstránili a ktoré sa potom usadia na tkanine vo forme malých čiernych guľôčok.

- pokrytie vykurovacieho telesa vodným kameňom, pretože z vody sa dá naviazať príliš málo vápnika. Už 0,4 mm vrstva má za následok až o 25 % vyššiu spotrebu energie!

Príliš vysoká dávka pracieho prášku má za následok

- podráždenie pokožky a alergie spôsobené zvyškami pracieho prostriedku.
- stvrdnutú bielizeň
- pretkanie práčky.

Nesprávna dávka pracieho prostriedku v neposlednom rade spôsobuje negatívny pomer nákladov a účinnosti a navyše zaťažuje životné prostredie.

Ak sa prací prostriedok dávkuje pomocou automatického dávkovacieho zariadenia, je dôležité dbať na stav naplnenia

zásobníka a v prípade potreby kanister vymeniť. Pritom je zvlášť dôležitá zhoda medzi starým a novým kanistrom, prípadne medzi etiketou a nasávacou hadicou. Pripojenie nesprávneho výrobku môže spôsobiť poškodenie bielizne alebo práčky!

Výmena kanistra

Správne pranie.

Pri praní treba dbať na tri body:

- Prací cyklus počas prania neprerušujte
- Počkajte, kým sa skončia všetky fázy plákania, a práčku neotvárajte predčasne
- Bielizeň po praní nenechajte ležať, ale hneď ju ďalej spracujte (sušenie alebo zavesenie). Tak sa vyhnete riziku vzniku

plesní (na bielizni sa môžu objaviť sivohnedé škvrny vo veľkosti špendlíkovej hlavičky. Ako každý druh plesne, aj táto pleseň je zdraviu škodlivá).

Pri praní dodržiavajte tieto zásady:

- Prací cyklus neprerušujte
- Bielizeň nenechajte ležať mokrá

Údržba.

Po skončení prania treba dvierka práčky a – v prípade manuálneho dávkovania – zásuvku (dávkovaciu priehradku) na prací prášok nechať otvorené. Len tak môže vnútro práčky dostatočne vyschnúť. Na zabránenie prenosu nečistôt je okrem toho dôležité udržiavať práčku v čistote, pričom treba dbať zvlášť na dvierka a ich okolie.

Ak sa bielizeň v práčke dezinfikuje, je okrem toho dôležité dezinfikovať aj dvierka a ich okolie, pretože v opačnom prípade môže pri vyberaní bielizne z práčky dôjsť ku krížovej kontaminácii.

Okrem toho treba primerane dezinfikovať aj nádoby na bielizeň (kôš na bielizeň a pod.).

Po každom praní sa odporúča vyčistiť vnútornú stranu bubna a odstrániť prípadné cudzie telesá, ktoré by pri ďalšom praní mohli poškodiť bielizeň alebo práčku.

Po každom praní by ste mali:

- Nechať otvorené dvierka
- Udržiavať práčku čistú
- Vyčistiť vnútornú stranu bubna

ŠKVRNY –

tipy a triky.

Škvryny sú viditeľné nečistoty, ktoré presahujú bežný rámec a často sa nedajú odstrániť pri prvom praní. Vyskytujú sa všade. A samozrejme býva zasiahnutá tá najviditeľnejšia časť postelnej bielizne, nový obrus či obľúbený odev. Našťastie existuje niekoľko tipov a trikov, ako škvryny odstrániť rýchlo a jednoducho, bez poškodenia tkaniny.

Je úplne bežné, že po praní na tkanine zostanú 3 až 6 % škvŕn. Odstránenie týchto škvŕn si vyžaduje špeciálne metódy, ktoré bližšie popíšeme nižšie.

VEDELI STE, že v 100 kg bielizne sa nachádza 1,8 až 4 kg nečistôt? Tieto nečistoty väčšinou tvoria pigmenty ako prach alebo sadze, tuky a oleje, bielkoviny ako krv, mlieko, vaječné bielko atď., škvryny s obsahom trieslovín, napríklad od čaju, vína, ovocia, atď., nečistoty s obsahom sacharidov (škrob) a nečistoty rozpustné vo vode (soli, cukor). Na odstránenie všetkých týchto škvŕn sú potrebné rôzne chemické látky – preto sú pracie prostriedky komplexné zmesi najrôznejších látok.

Všeobecné informácie.

Čím dlhšie je škvrna na tkanine, tým ťažšie sa dá odstrániť. Príslušný kus bielizne by sa preto mal hneď vytriediť a podľa možnosti čo najrýchlejšie ošetriť.

Ak nie je možné kus bielizne hneď vyparať, niekoľko „opatrení prvej pomoci“ môže pomôcť pri neskoršom odstraňovaní škvŕn: Škvŕnu ihneď dôkladne osušte ľahkými dotykmi mäkkej handričky na jedno použitie – čím citlivejšia tkanina, tým opatrnejšie treba postupovať.

Ale POZOR: Tkaninu nikdy nešúchajte! Šúchaním môžete tkaninu poškodiť a škvrna sa ešte viac zatlačí do tkaniny. Často pomôže už opláchnutie škvŕny vodou alebo slabým mydlovým roztokom, čím sa odstránia najhrubšie nečistoty. Aj v tomto prípade však treba dbať na jednu vec: Nikdy nepoužívajte horúcu vodu, pretože niektoré druhy škvŕn by sa mohli v tkanine zafixovať. Optimálna je studená alebo nanajvýš vlažná voda.

POZOR: Na odstránenie škvŕny tkaninu nikdy nešúchajte ani nepoužívajte horúcu vodu.

Na čo treba dbať pri odstraňovaní škvŕn?

Pred odstraňovaním škvŕn treba zistiť informácie o druhu a vlákne textílie. Vždy sa pozrite na symboly označujúce spôsob ošetrovania. Tie informujú o tom, či sa môžu používať bieliadlá a pri akej teplote sa môže textília prať. Napríklad biela bavlna sa môže ošetrovať inak ako farebná vlna alebo hodváb.

V prípade pochybností odporúčame vykonať skúšku na leme textílie: Na nenápadnom mieste (lem) podložte tkaninu kúskom látky a aplikujte želaný prípravok na škvŕny. Nechajte ho nejaký čas pôsobiť a potom ho dôkladne vypláchnite. Ak po uschnutí textílie nedošlo k viditeľnej zmene (zmena farby a/alebo tkaniny), prípravok môžete bez obáv použiť.

Vo všeobecnosti platí: Čím tmavšia a citlivejšia textília, tým jemnejší by mal byť použitý prostriedok! Použitie nesprávneho prípravku na škvŕny, prípadne nedodržanie odporúčaní týkajúcich sa použitia a pôsobenia prípravku môže viesť k nenávratnému poškodeniu, napríklad k vzniku vybielených alebo krehkých miest.

Pre úspech ošetrovania je rozhodujúca teplota a trvanie aplikácie. Mnohé prípravky na škvŕny sú pri studenej alebo vlažnej aplikácii neškodné a až v kombinácii so zvýšenou teplotou dochádza k agresívnemu účinku. Preto vždy dodržiavajte maximálnu teplotu, ktorú udáva výrobca prípravku na škvŕny!

Mnohé prípravky na škvŕny okrem toho začnú pôsobiť agresívne až po príliš dlhom čase pôsobenia. Aj v tejto súvislosti je potrebná opatrnosť: Vždy dbajte na odporúčaný čas pôsobenia!

Radšej použiť metódu na odstránenie škvŕn dvakrát ako raz nesprávne, pretože textília sa môže zničiť!

Pri odstraňovaní škvŕn sa vždy riadte odporúčaniami výrobcu.

Najdôležitejšie indície o pôvode škvryny poskytne pach.

Aké druhy škvŕn existujú a ako treba postupovať?

Ak ste škvŕnu riadne osušili, prípadne vypláchli vodou, ale po vypraní ju je stále vidno, mala by sa ošetriť osobitne.

Na odstránenie škvŕn sú k dispozícii rôzne prípravky, podľa druhu škvŕny. Čím presnejšie viete škvŕnu identifikovať alebo zaradiť, tým ľahšie sa dá zvoliť správny prípravok. Identifikácia škvŕny však, žiaľ nie je vždy taká jednoduchá. Čosi môže prezradiť napríklad aj poloha škvŕny – napríklad v prípade žltých škvŕn v podpazuší na košeliach ide pravdepodobne o škvŕny od potu. Aj ohmat nám čosi napovie: Krv a bielkoviny sú po zaschnutí tvrdé, kým

mastné škvŕny zostávajú mäkké. Farba škvŕny tiež môže poskytnúť informácie o jej pôvode a o vhodnom prípravku: hnedastožlté škvŕny môžu pochádzať napríklad od ovocia, kávy, čaju, horčice atď., kým modré škvŕny často spôsobuje atrament, tuš alebo guľôčkové pero. Najdôležitejšie indície o pôvode škvŕny však poskytne pach.

Známe/viditeľné škvŕny.

Škvŕny sa potom zaradia do kategórií, podľa ktorých sa definitívne vyberie vhodný prípravok:

- 1) **Bieliteľné škvŕny (guláš, víno, ovocie, káva atď.):** Tieto škvŕny sa dajú odstrániť prípravkami s obsahom bieliadiel (napríklad soľ na škvŕny).
- 2) **Škvŕny s obsahom bielkovín (krv, vajce, škrob, exkrementy atď.):** Tieto škvŕny sa dajú odstrániť prípravkami s obsahom enzýmov. Enzýmy sa nachádzajú napríklad v soli na škvŕny alebo v každom pracom prostriedku so silným účinkom. POZOR: Bezpodmienečne vypláchnite studenou vodou!

- 3) **Škvŕny s obsahom tuku alebo oleja (masť, masážny olej, mazadlo, kožný maz atď.):** Tieto škvŕny sa dajú odstrániť prípravkami s obsahom tenzidov a rozpúšťadiel. Tenzidy alebo rozpúšťadlá sa nachádzajú v mnohých bežne predávaných sprejoch na škvŕny alebo aj v niektorých tekutých pracích prostriedkoch.

Ak škvŕnu jednoznačne identifikujete, použite vhodný prostriedok v súlade s pokynmi výrobcu, a textíliu potom obvyklým spôsobom vyperiete. Škvŕna by mala zmiznúť.

Bielkovinové škvŕny vždy vyplachujte studenou vodou!

Správny postup pri škvrách neznámeho pôvodu/zmiešaných škvrách:

Škvry často nemožno jednoznačne identifikovať, alebo ide o pozostatky z už vypranej bielizne. Škvra tiež môže mať zmiešaný pôvod (napr. omáčky, káva s mliekom – skladajú sa z tuku, bielkoviny a bieliteľných zložiek). Preto

existuje správne poradie, v ktorom treba prípravky na škvrny použiť, aby sa dosiahol čo najlepší výsledok:

- 1) **Voda:** Mnohé škvrny sa dajú odstrániť už obyčajným vypláchnutím nanajvyš vlahou vodou. Ak to nepomôže, na rade sú
- 2) **Enzýmy:** Stačí zmiešať trochu pracieho prostriedku alebo soli na škvrny so studenou alebo vlažnou vodou a bielizeň namočiť do tohto roztoku, prípadne zmes aplikovať priamo na textíliu. Nechajte pôsobiť aspoň 20 minút, lepšie sú 2 hodiny, a vypláchnite. Ak sa škvrnu nepodarilo odstrániť, použite
- 3) **Rozpúšťadlo tukov:** Škvru ošetríte v súlade s pokynmi výrobcu rozpúšťadla, nechajte pôsobiť a potom vypláchnite. Ak škvrnu stále vidno, použite
- 4) **Bielidlo:** Aj v tomto prípade treba dodržiavať pokyny výrobcu. Alebo zmiešajte prací prostriedok so silným účinkom, prípadne soľ na škvrny s vodou a vzniknutú pastu aplikujete na škvrnu. Po minimálne 10 minútach pôsobenia (lepšie sú 2 hodiny) dôkladne vypláchnite. Ak škvrna stále nezmizla, možno pomôže
- 5) **Kyselina:** Niektoré škvrny sa dajú odstrániť len kyselinou. Často stačí pokvapkať škvrnu kyselinou citrónovou alebo octom, nechať pôsobiť aspoň 10 minút (lepšie sú aspoň 2 hodiny) a potom dôkladne vypláchnuť.

DÔLEŽITÉ: Nie každá škvrna sa dá odstrániť. V zásade platí: Čím staršia je škvrna, čím častejšie a v čo horúcejšej vode sa prala, tým pevnejšie je v tkanine zafixovaná a tým ťažšie sa dá odstrániť! Niekedy sú posledným východiskom nožnice 😊

Po každom ošetrení škvŕn treba bielizeň dôkladne vypláchnuť. Odporúča sa aj vypranie v práčke na neutralizáciu prípadných zvyškov.

Najlepšie prostriedky na každú škvrnu nájdete v našom online lexikóne škvŕn na adrese www.hagleitner.com.

Prehľad najčastejších škvŕn.

Škvŕny od krvi

Čerstvé škvŕny od krvi ihneď vypláchnite studenou (!) (slanou) vodou. Bielizeň potom na cca 2 hodiny alebo cez noc namočte do enzymatického kúpeľa (havon ACTIVE/havon PERFECT) a operte ju ako zvyčajne. V prípade vlnenej alebo hodvábanej textilie potrite škvŕnu od krvi vlhkým škrobom a po vysušení jemne vykefujte.

Karí

Ťažko odstrániteľného žltého farbiva z karí, kurkumínu, sa zbavíte najlepšie tak, že bielizeň ihneď namočíte do kúpeľa s bielidlom/soľou na škvŕny (havon POWER, havon ACTIVE) (cca 2 hodiny alebo cez noc) a potom operiete v práčke obvyklým spôsobom. Bielizeň, ktorá si zachováva stálosť farieb pri chlórovaní, môžete alternatívne namočiť do kúpeľa s prípravkom havon CHLOR TABS. Potom vyperte obvyklým spôsobom.

Škvŕny od ovocia

Škvŕny od ovocných a zeleninových štiav najlepšie odstránite tak, že bielizeň ihneď namočíte do kúpeľa s bielidlom/soľou na škvŕny (havon POWER, havon ACTIVE) (cca 2 hodiny alebo cez noc) a potom operiete v práčke obvyklým spôsobom. Čerstvú škvŕnu môžete alternatívne pokvapkať trochou citrónovej šťavy, nechať pôsobiť a potom opatrne vypláchnuť minerálnou vodou s obsahom CO₂. Potom vyperte obvyklým spôsobom.

Mastné škvŕny

Bielizeň nasprejajte sprejom na škvŕny, ktorý rozpúšťa tuky (havon FS), nechajte pôsobiť 15 minút a potom vyperte v práčke obvyklým spôsobom. Bielizeň alternatívne namočte do vody s rozpúšťadlom (havon V8) a potom vyperte obvyklým spôsobom.

Krém na topánky

Bielizeň nasprejajte sprejom na škvŕny, ktorý rozpúšťa tuky (havon FS) alebo pokvapkajte rozpúšťadlom (havon V8), nechajte pôsobiť 15 minút a potom vyperte v práčke obvyklým spôsobom. Prípadné neodstránené zvyšky farby ihneď namočte do kúpeľa s bielidlom/soľou na škvŕny (havon POWER, havon ACTIVE) (cca 2 hodiny alebo cez noc) a bielizeň potom operte v práčke obvyklým spôsobom.

Gulôčkové pero

Škvŕny od gulôčkového pera sa dajú odstrániť takto: Mäkkou kefkou alebo špongiou naneste rozpúšťadlo havon V8 na škvŕnu a jemne zapracujte. Nechajte pôsobiť cca 15 minút a potom vyperte obvyklým spôsobom. Postup prípadne zopakujte. Alternatívne môžete škvŕnu nasprejovať sprejom na vlasy, ktorý po 20 minútach pôsobenia vypláchnete octovou vodou. Potom vyperte obvyklým spôsobom.

Škvry od stolice alebo moču

Škvry od stolice alebo moču najlepšie odstránite tak, že najprv odstránite hrubé nečistoty a bielizeň potom namočíte do studeného kúpeľa s havon ACTIVE (cca 2 hodiny alebo cez noc). Potom vyperte obvyklým spôsobom.

Škvry od hrdze

V prípade škvŕn od hrdze bielizeň ošetríte kyselinou: Na škvru nastriekajte 10 % roztok prípravku ecosol ENTKALKER (100 ml ecosol ENTKALKER na 1 l teplej vody) alebo doň bielizeň namočte a nechajte chvíľu pôsobiť. Potom vyperte obvyklým spôsobom. Alternatívne môžete na škvru od hrdze nakvapkať citrónovú šťavu, nechať pôsobiť a potom vyprať obvyklým spôsobom.

Rúž

Bielizeň nasprejajte sprejom na škvry, ktorý rozpúšťa tuky (havon FS) alebo pokvapkajte rozpúšťadlom (havon V8), nechajte pôsobiť 15 minút a potom vyperte v práčke obvyklým spôsobom. Prípadné neodstránené zvyšky farby ihneď namočte do kúpeľa s bielidlom/soľou na škvry (havon POWER, havon ACTIVE) (cca 2 hodiny alebo cez noc) a bielizeň potom operte v práčke obvyklým spôsobom.

Pleseň

Škvry od plesní odstránite tak, že bielizeň namočíte na cca 1 hodinu do kúpeľa s bielidlom havon POWER a potom vyperiete minimálne na 60 °C (s havon PERFECT).

Tekvicový olej

Slné svetlo je na škvry od tekvicového oleja hotový zázrak. Po vypraní stačí dať bielizeň na niekoľko hodín na slnko. Prípadne opakujte niekoľko dní za sebou. Potom vyperte obvyklým spôsobom.

Škvry od kávy

Bielizeň so škvrami od kávy ihneď namočte do kúpeľa so soľou na škvry havon ACTIVE (cca 2 hodiny alebo cez noc) a potom operte v práčke obvyklým spôsobom. Alternatívne môžete skúsiť škvru ihneď vymyť slanou vodou alebo kyselinou citrónovou a bielizeň potom vyprať obvyklým spôsobom.

Vosk zo sviečky

Hrubé voskové škvry najskôr opatrne oškrabte. Potom na látku položte pijavý papier alebo kuchynskú utierku, aby ste škvru vysali. Na postihnuté miesto potom naneste sprej na škvry havon FS alebo rozpúšťadlo na tuky havon V8, počkajte 15 minút a operte obvyklým spôsobom.

SYMBOLY OZNAČUJÚCE SPÔSOB STAROSTLIVOSTI O TEXTÍLIE

Značky akosti a symboly týkajúce sa vlákien.

Bavlna

prací prostriedok so silným účinkom, prací prostriedok na farebné textílie

Ľan

prací prostriedok so silným účinkom, prací prostriedok na farebné textílie

Umelé vlákna

v závislosti od druhu vlákna: Prací prostriedok so silným účinkom, na farebné textílie alebo s jemným účinkom

Hodváb

prací prostriedok na vlnu, prací prostriedok s jemným účinkom bez enzýmov

Vlna

prací prostriedok na vlnu, prací prostriedok s jemným účinkom bez enzýmov

Vysvetlenie symbolov označujúcich spôsob ošetrovania.

Pranie

Symbol prania (korýtka) platí pre pranie v práčke alebo ručné pranie. Číselný údaj v korýtku udáva odporúčanú teplotu prania v stupňoch Celzia, ktorá sa nesmie prekročiť. Jedna alebo viac čiar pod korýtkom označujú typy vlákna, ktoré si – podľa počtu čiar – vyžadujú šetrné až veľmi šetrné zaobchádzanie, ako napríklad vlna.

Textílie s takýmto označením sa nesmú prať.

Textílie sa môžu prať len ručne pri teplote 30-40 °C.

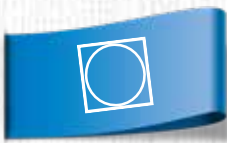
Textílie sa musia prať v normálnom pracom cykle maximálne pri uvedenej teplote.

Textílie sa musia prať v šetrnom pracom cykle maximálne pri uvedenej teplote.

Textílie sa musia prať v špeciálnom pracom cykle maximálne pri uvedenej teplote.

Sušenie

Bodky v symbole sušičky označujú stupeň sušenia, ktorý treba dodržať. Ak na etikete nie je uvedený stupeň sušenia, treba sa riadiť podľa prípustnej teploty prania a žehlenia. Čím menej citlivé sú textilie, tým bezproblémovejšie je ich sušenie v sušičke.

Sušenie v sušičke nie je povolené.

Normálne sušenie pri normálnom tepelnom zaťažení.

Šetrné sušenie pri zníženom tepelnom zaťažení.

Žehlenie

Bodky na žehličke ukazujú teplotu, ktorá sa pri žehlení žehličkou alebo mangľom nesmie prekročiť. Teplota žehlenia sa musí prispôsobiť materiálu textilíí.

Textílie označené týmto symbolom sa nesmú žehliť, pretože inak môže dôjsť k nenávratnému poškodeniu textilu.

Textílie žehlite maximálne pri 110 °C, v prípade potreby medzi žehličku a textíliu položte inú látku alebo textíliu žehlite naruby. Nepoužívajte paru, vhodné na polyamid, polyakryl a acetát.

Textílie žehlite maximálne pri 150 °C, para sa môže používať, vhodné na vlnu, hodváb, polyester, viskózu.

Textílie žehlite maximálne pri 200 °C, vhodné na bavlnu a ľan.

Bielenie

Trojuholník symbolizuje, že textília sa môže bieliť. Prípustné je oxidačné aj chlórové bielidlo. Bežne predávané pracie prostriedky neobsahujú chlór, ale nepochybné kyslík ako bielidlo.

Ak je trojuholník prečiarknutý, bielenie nie je možné.

Šrafovaný trojuholník znamená, že je povolené len oxidačné bielenie, ale nie chlórové.

CL (skratka chlóru) v trojuholníku znamená, že chlórové bielenie je vyslovene povolené.

Ďalšie symboly označujúce spôsob ošetrovania.

Kruh informuje o možnosti chemického čistenia. Písmená v kruhu sú určené pre odborný personál a informujú o tom, aké rozpúšťadlá sa môžu používať.

Chemické čistenie textílie nie je povolené.

Nesmie sa čistiť za mokra.

**HAGLEITNER HYGIENE
SLOVENSKO s.r.o.**

Elektrárenská 1
83104 Bratislava
Slovensko

Tel. +421 (0)2 4444 1076
Fax +421 (0)2 4445 5687

bratislava@hagleitner.sk

www.hagleitner.com